

Beslisnota voor de raad - CONCEPT

Datum 13 september 2021

Openbaar

Onderwerp Koers Natuur- en Milieueducatie (NME)
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder W. Dogger
Informant Jacomien van der Bij
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon (038) 498 2534
Email J.van.der.Bij@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.3 We sturen op vitaliteit en gezondheid van mens, dier en de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren.

Begroting wijzigen -

Dekking ten laste van

Bijlagen 1. Notitie 'Zwolle gaat voor groene (blauw)vingers', koers op Natuur- en Milieueducatie (NME) –wordt op een later moment toegevoegd.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De notitie 'Zwolle gaat voor groene (blauw)vingers, Koers op Natuur- en Milieu Educatie (NME)', vast te stellen. Waarbij NME is gericht op een grotere betrokkenheid, natuur- en milieubewustzijn én gedragsverandering bij inwoners van Zwolle, en bij kinderen in het bijzonder. NME levert daarmee een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven waar de stad voor staat, waaronder de energietransitie, de klimaatopgave, circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit.
- 2 kennis te nemen van de financiële consequenties en een nadere afweging hierover te betrekken bij de overige afwegingen rondom de begrotingsbehandeling tijdens het najaarsmoment in november 2021.

Datum 13 september 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In 2017 is het amendement 'versterking van NME' door de gemeenteraad aangenomen. Het amendement is gericht op de jeugd, het realiseren van maatwerk en het ontzorgen van scholen.

In de afgelopen periode is er al veel bereikt op het gebied van NME, wat bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van de energietransitie, de klimaatopgave, circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit.

We zijn op de goede weg, maar we zijn er nog niet. Inmiddels zijn we bijna 3 jaar actief met NME. We hebben een beeld van wat we als gemeente willen én kunnen op het gebied van NME. En welke mogelijkheden er liggen om NME samen met bestaande en nieuwe partners in en voor de stad goed en in de benodigde breedte te organiseren. Met de bijgevoegde notitie zetten we de Zwolse koers op NME uiteen. We geven inzicht hoe we NME in de komende periode verder willen vormgeven en versterken. De notitie is in samenspraak met het NME-veld opgesteld.

Parallel aan het opstellen van de bijgevoegde notitie is de toekomstige invulling van de Nooterhof uitgewerkt. De Nooterhof is van oudsher een plek waar NME een belangrijke rol speelt. De beide processen zijn deels gelijk opgelopen waarbij wederzijds afstemming plaats heeft gevonden. Binnen deze koers is de Nooterhof één van de locaties voor NME in de stad. Het voorstel voor de toekomstige invulling van de Nooterhof wordt in een separaat voorstel aan de raad aangeboden.

Beoogd effect

Met deze koers op Natuur- en Milieueducatie wordt ingezet op het versterken van NME in Zwolle, in het bijzonder gericht op de jeugd. We willen bereiken dat:

- het aanbod inzichtelijk, vraaggericht en makkelijk beschikbaar is;
- het aanbod en samenwerking verbreed is naar actuele thema's en nieuwe partners;
- alle basisscholen het aanbod kennen;
- 2/3 van de basisscholen NME aanbieden aan hun leerlingen.

Argumenten

1.1 Met deze koers kiezen we voor continuïteit en toekomstrichting gemeentelijk NME beleid
NME gaat om ontdekken, spelen, genieten van buiten en leren over de natuur om zo bewustwording, besef en respect voor natuur en duurzaamheid in het algemeen te creëren. Met deze koers wil Zwolle NME intensiveren op basisscholen, aanbieden in de directe leef- en leeromgeving van kinderen en natuur- en milieubewustzijn vergroten bij inwoners van Zwolle, en bij kinderen in het bijzonder. Met deze koers brengen we focus en richting aan waar binnen NME kan worden doorontwikkeld.

Juist in deze tijd zijn we de waarde van natuur dichtbij huis meer gaan waarderen. Maar de natuur staat onder druk. De ontwikkelingen in de wereld en onze stad vragen nadrukkelijk om besef en respect van en voor onze leefomgeving en bewustwording rondom de energie- en klimaatopgave. NME levert hier een bijdrage aan.

We sluiten aan bij de behoeften van zowel gebruikers, met name basisscholen, als NME aanbieders. We behouden wat goed gaat. We versterken en verbreden wat nodig is.

Datum 13 september 2021

1.2 *De koers geeft een duidelijke focus voor wat betreft NME in de stad*

Deze koers geeft focus door middel van drie belangrijke speerpunten;

- Versterken van NME in de wijk:
Hierbij gaat het om het aanbieden van NME in de directe leer en leefomgeving van kinderen en hun ouders. Kernwoorden hierbij zijn: toegankelijk, laagdrempelig en nabij en actualiteit – inspelen op vraagstukken die spelen bij kinderen, in een wijk of op een school.
- Versterken van coördinatie op NME.
Het aanbod wordt verzorgd door partijen in de stad. Dit zijn ondernemers, vrijwilligersorganisatie en professionele partners die NME aanbod verzorgen vanuit hun kerntaken, zoals ROVA en het waterschap.
De gemeentelijke rol ligt met name in het verbinden van onderwerpen en partijen (1+1 =3), het makelen tussen vraag en aanbod, en het aanbrengen van nieuwe coalities en samenwerkingspartners op thema's zoals energie en klimaat. Dit vraagt om aanvullende coördinatie.
- Versterken van communicatie en informatie:
Goed voorbeeld doet goed volgen. Overzicht en zichtbaarheid van wat er gebeurt, wat kan, en wat je hierbij zelf kan doen is een belangrijke sleutel voor de effectiviteit van NME.

1.3 *Voor deze koers is draagvlak onder NME samenwerkingspartners*

Bij het proces om te komen tot deze notitie is het NME veld – zowel gebruikers als aanbieders – betrokken. Zo heeft er o.a. een inventarisatie van de behoeften van de NME-partners en het basisonderwijs plaatsgevonden. Samen met een vertegenwoordiging van het NME veld is op basis van analyses en behoeftes een aantal scenario's uitgedacht. Deze zijn getoetst op haalbaarheid, zowel inhoudelijk als financieel. Dit is vervolgens vertaald naar de voorliggende notitie. De koers is besproken met de Milieuraad, mede in relatie tot de Nooterhof, de Stadkamer en de NME vertegenwoordiging. Zij kunnen zich vinden in de uiteengezette koers op inhoud en organisatievorm, zoals in de voorliggende notitie is uitgewerkt. De betrokkenen zien de voorliggende koers als een logische en haalbare stap, met de mogelijkheid tot toekomstige doorontwikkeling..

Zwolle is een groeiende en groene stad. Met het verduurzamen van NME als instrument voor de energietransitie, de klimaatopgave, circulariteit, duurzaamheid en biodiversiteit, ligt er een mooie kans voor 'meer groene vingers onder de blauwvingers'.

2.1 *De financiële afweging maakt deel uit van het najaarsmoment.*

De integrale financiële afweging vindt plaats bij de begrotingsbehandeling tijdens het najaarsmoment. Wel worden in dit voorstel de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. Mocht bij deze integrale afweging blijken dat andere ontwikkelingen prioriteit krijgen, dan gaan we verder zoals het nu gaat en wordt de oorspronkelijk opdracht vanuit de raad beperkt ingevuld. De uitvoering van NME blijft dan meer plaatsvinden op ad hoc basis, het uitzetten van lange termijn lijnen en het bevorderen van integrale samenhang is dan in mindere mate haalbaar. Er zal dan een keuze worden gemaakt welke doelgroepen en welke vragen vanuit de scholen dan wel vanuit de NME aanbieders, worden opgepakt. De focus ligt dan meer korte termijn acties en mogelijkheden. Wat in mindere mate bijdraagt aan wat we in de gemeentelijke opgaven willen bereiken. Ook zal het bereik van de doelgroep beduidend lager zijn.

Datum 13 september 2021

Risico's

Met het nemen van het voorgestelde besluit zijn er geen directe risico's te benoemen.

Door de betrokken partijen is aangegeven dat de beoogde koers inzet vergt van alle betrokkenen en daarmee ook capaciteit. We zijn van mening dat met de versterking van de coördinatiefunctie en ook de beoogde verhoging van het activiteitenbudget, hier voldoende mogelijkheden liggen om dit te ondervangen. Dit onderwerp zal goed met de partijen worden gemonitord en indien nodig op worden geschakeld.

Financiën

Het voorstel is om de benodigde middelen in te brengen bij de gesprekken rond het najaarsmoment voor de begroting voor 2022 en verder.

Voor NME geldt dat inzet op de beoogde doelstellingen door middel van de 3 geformuleerde speerpunten vraagt om een aanvullend bedrag van € 90.000. De totale kosten zijn geraamd op € 190.000, waarvan reeds € 100.000 structureel onderdeel is van de gemeentelijke begroting. Hiermee kan worden ingezet op het versterken van NME in de wijk, versterken van coördinatie en versterken van communicatie en informatie.

Zoals in bestedingsvoorstel 44 is aangegeven, gaat het om tijdelijke middelen voor 2 jaar. Binnen die 2 jaar zal er een evaluatie plaatsvinden wat de basis is voor een voorstel voor 2024 en verder.

	Huidig	Aanvullend	Toelichting
Versterken NME in de wijken (act. budget)	€20.000	€20.000	T.b.v. o.a. NME activiteiten wijkboerderijen initiatieven in de wijk en opleidingsbudget vrijwilligers
Versterken makelaar- en coördinatiefunctie	€55.000	€55.000	Van 0,55 fte naar 1,1 fte
Communicatie	€5.000	€15.000	T.b.v. opzetten en onderhouden website/ platform, analyse data, nieuwsbrieven en sociale media
Overig	€20.000	n.v.t.	Beleidskosten, onderzoeken, etc.
Totaal	€100.000	€90.000	€190.000 (oud plus nieuw)

Met de gevraagde middelen zal o.a. het huidige aanbod worden versterkt en zijn er middelen om innovatie en doorontwikkeling aan te jagen. Hierbij wordt ook de verbinding met nieuwe partijen gezocht. Ook wordt het aanbod beter gematched met de vraag en de scholen meer ontzorgd. De makelaar kan dan een solide relatie met de scholen onderhouden – nu vooral op ad hoc basis – en o.a. scholen met elkaar verbinden om elkaar te versterken op het gebied van NME. Met focus op de wijk en de wijkboerderijen wordt ook ingezet op het versterken van de positie van vrijwilligers door o.a. gezamenlijk in te zetten op scholing en werving.

Met de gevraagde middelen is het o.a. mogelijk om de NME gids door te ontwikkelen tot een NME website, zodat het aanbod actueel is en gemakkelijk beschikbaar is. Dit draagt bij aan het ontzorgen van de scholen en het vergroten van de toegankelijkheid van NME. Daarnaast kan de communicatie rondom NME op een hoger niveau worden gebracht.

Datum 13 september 2021

Communicatie

Zoals in paragraaf 1.3 is toegelicht zijn de NME samenwerkingspartners – gebruikers en aanbieders – nadrukkelijk betrokken bij het totstandkoming van de voorliggende notitie. Zo heeft er o.a. een inventarisatie van de behoeften van de NME-partners en het basisonderwijs plaatsgevonden. Samen met een vertegenwoordiging van het NME veld (NME denktank) zijn op basis van de analyse, de huidige situatie en behoeften, zijn een aantal scenario's uitgedacht. Deze zijn getoetst op haalbaarheid, zowel inhoudelijk als financieel. Dit is vervolgens vertaald naar en in de voorliggende notitie. De koers is besproken met de Milieuraad, mede in relatie tot de Nooterhof, de Stadkamer en de NME denktank. Zij kunnen zich vinden in de uiteengezette koers op inhoud en organisatievorm, zoals in de voorliggende notitie is uitgewerkt.

Vervolg

Na besluitvorming bij het najaarsmoment zullen verdere voorbereidingen worden getroffen om per 2022 NME te versterken en te verbreden aan de hand van de drie speerpunten.

Gemonitord zal worden in hoeverre de invulling van NME, zowel op inhoud als organisatieniveau, blijvend voldoet aan de wensen van de stad. Evaluatie zal regelmatig plaatsvinden zodat er indien nodig bijgestuurd kan worden.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom